

Document de treball

Orientacions tècniques per a la millora de les àrees de joc a Barcelona

A partir de les visites a les 40 àrees de joc
a remodelar el 2018

institut
infància i
adolescència

L'Institut Infància i Adolescència de Barcelona realitza el document de treball ***Orientacions tècniques per a la millora de les àrees de joc a Barcelona***, per encàrrec de l'Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament de
Barcelona

Edita:

Institut Infància i Adolescència de Barcelona, C. (IIAB)

Direcció de l'Institut Infància i Adolescència:

Maria Truñó i Salvadó

Coordinació del projecte:

Maria Truñó i Salvadó

Equip investigador:

Emma Cortés Maurel

Barcelona, juliol de 2017

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement – No comercial – Compartir igual (by-nc-sa) amb finalitat no comercial i amb obra derivada. Es permet copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format, sempre que no tingui finalitats comercials; així com remesclar, transformar i crear a partir del material, sempre que es difonguin les creacions amb la mateixa llicència de l'obra original.

Institut Infància i Adolescència de Barcelona

Qui som?

Som un instrument públic dedicat al coneixement per **acompanyar l'administració local** en el seu paper de **garantia dels drets** d'infants i adolescents i en la **transformació de la ciutat** perquè sigui apropiada per viure-hi la infància i l'adolescència.

Som un pont entre el **coneixement** i la **política pública** per millorar les vides de les nenes, nens, nois i noies, aportant perspectiva de drets, comptant amb els seus punts de vista propis i buscant millores concretes en les polítiques locals.

Som un consorci adscrit a l'**Ajuntament de Barcelona** i integrat també per la Diputació de Barcelona, la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, i treballem en l'àmbit de **Barcelona ciutat, àrea metropolitana i província**.

Què fem?

1. **Contribuïm a millorar les polítiques locals per fer avançar els drets de la infància i l'adolescència**

Impulsem i aportem perspectiva d'infància i coneixement en espais de treball de l'administració local per tal de millorar polítiques locals i acompanyar canvis concrets en les vides dels infants i adolescents.

2. **Generem coneixement vinculat a l'agenda pública**

Investiguem sobre les vides d'infants i adolescents i les polítiques locals que els afecten, realitzant diagnòstics, avaluacions i propostes; per aportar evidències a partir d'experiències concretes i de prospectiva.

3. **Enriquim el debat social compartint coneixement**

Nodrim els debats socials actuals aportant enfocament de drets de la infància, compartint dades, relats, anàlisis i coneixements, tant propis com generats per altres institucions.

Índex de continguts

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1 EL JOC A L'ESPAI PÚBLIC A LA CIUTAT DE BARCELONA.....	4
2. OBSERVACIONS GENERALS A PARTIR DE LES VISITES.....	5
2.1 CARACTERÍSTIQUES DE LES ÀREES OBSERVADES	5
2.2 EL PROCÉS DE DISSENY A PARTIR DE LES VISITES	5
3. LÍMITS I POTENCIALS PER A LA DIVERSIFICACIÓ DE LES ÀREES DE JOC I EL SEU ENTORN.	6
3.1 EL CONTINGUT I LA SELECCIÓ DELS ELEMENTS DE JOC.	6
Quadre resum de reptes i propostes.	13
3.2 ESPAI FÍSIC DE L'ÀREA I L'ENTORN	16
Quadre resum de reptes i propostes.	23
4. APROXIMACIÓ AL MARC CONCEPTUAL A PARTIR DEL QUAL S'HA OBSERVAT	25
4.1 QUÈ NECESSITEN ELS INFANTS PER A PODER JUGAR.	25
4.2 QUINES DIFICULTATS HI HA ACTUALMENT PER A PODER GARANTIR EL DRET AL JOC A L'ESPAI PÚBLIC.	27
4.3 CRITERIS PER A LA PLANIFICACIÓ DE LES ÀREES DE JOC.....	27
4.4 CRITERIS PER AL DISSENY DE LES ÀREES DE JOC	28
4.5 A QUÈ ÉS IMPORTANT QUE JUGUIN A L'AIRE LLIURE ELS INFANTS I ADOLESCENTS.	29
4.6 ALTRES ELEMENTS QUE CARACTERITZEN UNA ÀREA DE JOC:.....	31
5. ANNEXES	34

1. Introducció

Aquest informe recull els aspectes observats durant les visites a les 40 àrees de joc de la ciutat que cal renovar el 2018. L'anàlisi el fem a partir de la definició dels criteris per al disseny de les àrees de joc de Barcelona (versió preliminar) que, com a Institut Infància i Adolescència de Barcelona, estem recollint en la Guia preliminar de criteris per afavorir el dret al joc a l'espai públic de Barcelona.

Els elements que destaquem són observacions fetes sobre el procés de remodelació d'àrees de joc de la ciutat; espais que necessiten ser renovats pel seu desgast i mal estat. Molts dels aspectes comentats també són aplicables en el cas del disseny d'àrees noves.

Actualment les competències sobre les remodelacions i les noves instal·lacions recauen sobre dos departaments diferents de l'Ajuntament:

- a) L'Àrea d'Ecologia Urbana, que té responsabilitat sobre el disseny dels espais a renovar
- b) i el Districte, sobre el disseny de les noves àrees.

Quan s'ha d'efectuar una remodelació hi ha més limitacions d'espai i menys marge per a la innovació ja que es construeix a partir d'una proposta ja feta. Generalment cal renovar una àrea quan té 10 anys o més, en funció del seu estat.

Aquest document documenta les observacions tècniques per a la millora de les àrees de joc i és un punt de partida per a l'elaboració d'altres continguts tècnics i estratègics per avançar en una Barcelona amb més oportunitats pel joc a l'espai públic. És, doncs, un punt de partida i una diagnosi que hem desenvolupat a partir de:

- Les observacions fetes en les visites a 40 àrees de joc de la ciutat, del 29 de maig al 9 de juny de 2017 (només en 3 d'elles amb presència d'infants jugant).¹
- L'explicació per part dels tècnics municipals i dels projectistes sobre el procés de treball i de disseny.
- La lectura de documentació facilitada per l'Ajuntament de Barcelona: El Plec de prescripcions tècniques per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees de joc infantil. Els Informes de situació de les àrees de jocs infantils de Barcelona.
- L'Observació General nº 17 del Comitè dels Drets de l'Infant (2013) sobre el dret de l'infant al descans, al joc, al lleure, la vida cultural i les arts (article 31 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant).
- Lectura de bibliografia especialitzada.

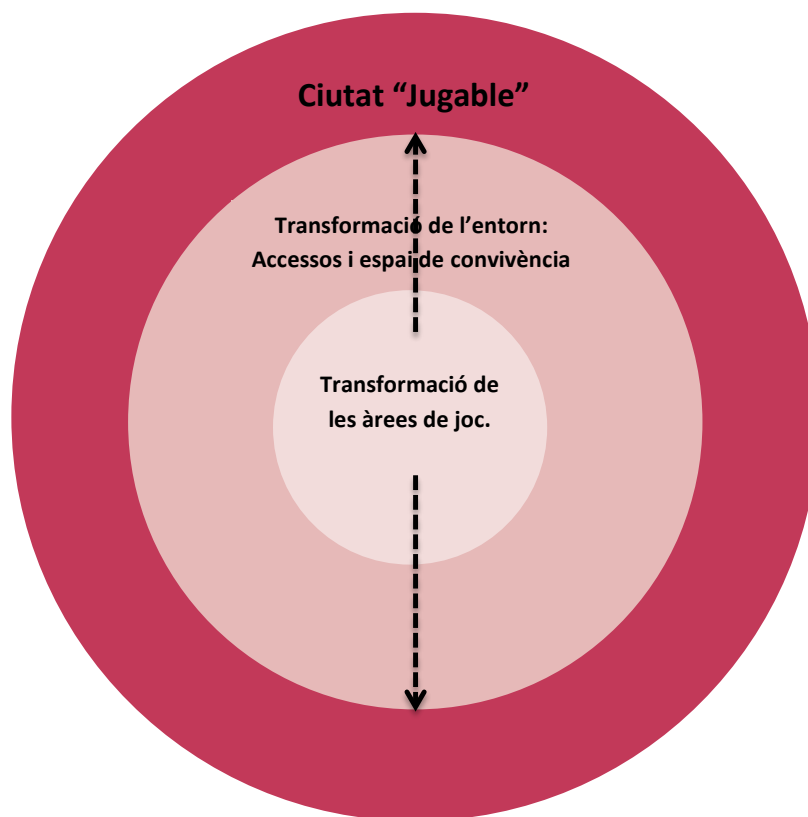
Estructurem el document amb un primer apartat amb les observacions realitzades en les que anem desenvolupant propostes d'actuació que podran ser traslladades a la fase de debat i reflexió compartida per al disseny d'una estratègia de ciutat. I en un segon apartat que conté una aproximació al marc conceptual a partir del qual hem fet l'anàlisi.

¹ Equip de visites als annexos

1.1 El joc a l'espai públic a la ciutat de Barcelona

Les àrees de joc a la ciutat de Barcelona estan concebudes com les zones de l'espai públic que la ciutat ofereix als infants específicament per a jugar. En el projecte de Barcelona ciutat jugable l'horitzó és que **Barcelona assumeixi un canvi de paradigma, avançant cap a un model per afavorir el dret al joc a la ciutat que, amplia, millora i diversifica les oportunitats lúdiques a l'espai públic per a tota la ciutadania, en especial, infants i adolescents.**

Concebem tot l'espai públic com un espai pel joc. Si jugar és la principal activitat de la infància i a la ciutat hi viuen infants, aquesta ha d'estar preparada per a què s'hi jugui. Les posteriors fases del projecte tindran com a objectiu entomar aquest concepte fer-lo una realitat a la ciutat. Identificarem estratègies i actuacions perquè Barcelona compti amb una política pública que afavoreixi aquest dret.

D'aquesta manera Barcelona donarà resposta, per una banda a les obligacions dels governs locals que emanen de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (art. 31), al Compromís ciutadà per a la sostenibilitat 2012-2011 i al Pla del Verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020. Situant-se al nivell de grans ciutats europees com Londres, que compten amb una àmplia trajectòria de definició de polítiques públiques per a garantir el dret a jugar.

L'informe que presentem a continuació forma part de la primera actuació que a mig termini ha de servir per començar a caminar cap a aquesta ampliació, diversificació i millora.

Aquesta primera etapa del projecte es centra en contribuir a fer una millora i remodelació d'aquestes 40 àrees incorporant nous criteris que situïn l'interès superior de l'infant al centre. Que el disseny deixi de fer-se sota la mirada, pràcticament exclusiva, de seguretat i manteniment i comencin a prioritzar-se altres criteris de qualitat per a promoure el Dret dels màxim desenvolupament dels infants. Criteris que aporten valor no només per als infants, sinó, també per a tota la ciutat, afavorint la vida comunitària.

2. Observacions generals a partir de les visites

2.1 Característiques de les àrees observades

Les 40 àrees de joc visitades són molt diverses en aspectes com ara la mida, la ubicació, el tipus d'entorn, l'accessibilitat o el contacte amb el verd. Tot i que comparteixen els següents elements comuns: estan delimitades amb tanques i en general, la tipologia d'elements de joc és molt similar. Podríem classificar-los en dos tipus: jocs de fusta de color natural i jocs que combinen estructures metàl·liques i materials artificials o de fusta pintada de colors.

Hi ha àrees que estan ubicades dins d'un gran parc, com els Jardins de Joan Brossa a Montjuïc o el Parc de l'Oreneta, altres que tenen molt pocs metres quadrats com les del Parc Apolo o àrees entre cruïlles de camins amb carreteres molt properes. També hi ha les que estan ubicades en una plaça o dins d'una illa de cases envoltades de ciment i blocs. Algunes àrees estan en llocs molt centrals i molt properes a la ciutadania, però n'hi ha d'altres molt allunyades. Totes aquestes característiques són determinants en els usos que tenen i en les oportunitats de joc.

Els paviments són de cautxú o de sorra i sauló, i la mida condiciona el nombre d'elements de joc que tenen. A dia d'avui són considerades àrees de joc petits tancats que només tenen dues molles com a únic element lúdic.

A partir dels principis del model de ciutat que apuntem en aquest document i dels interessos i necessitats dels infants hem desenvolupat la nostra anàlisi.

2.2 El procés de disseny a partir de les visites

El projectista, durant el procés de disseny, prioritza els següents temes per indicacions de l'Ajuntament: normativa, seguretat, arquitectura de mobiliari urbà, il·luminació, sistemes de rec (que condicionen la distribució de l'espai), així com les queixes de veïns i veïnes (IRIS). Pel que fa al criteri de selecció dels elements de joc que substituiran els existents, s'intenta mantenir el mateix concepte d'àrea de joc que ja està instal·lada i a partir d'aquesta premissa la selecció es fa segons el criteri estètic de l'arquitecte. En general es busca varietat d'elements, varietat de proveïdors i encaix pressupostari.

En una primera fase no hi ha limitacions de pressupost pel disseny (pensant, sempre amb els proveïdors habituals). Quan es determinen totes les actuacions a fer respecte el condicionament de l'espai, es calculen els costos i l'import restant serveix per decidir de quins elements de joc cal prescindir o de quin proveïdor cal renunciar i, per tant, buscar qualitats mitjanes i no de gamma alta.

Per la remodelació de l'àrea i per decidir quin disseny tindrà, en general, no es té en compte el seu entorn pel que fa a les oportunitats de joc que pot oferir o pel que fa a demografia o a equipaments pròxims.

Un dels criteris principals durant les visites ha sigut intentar que totes les àrees en les que sigui possible esdevinguin inclusives i accessibles, buscant la manera de millorar tan l'accés a l'espai com la circulació interna i les possibilitats de poder jugar amb els elements instal·lats.

3. Límits i potencials per a la diversificació de les àrees de joc i el seu entorn

A continuació presentem un anàlisi dels reptes i propostes per a poder contribuir a la diversificació de les àrees de joc. Amb propostes que serveixen per a les actuacions de remodelació de les 40 àrees, que estan emmarcades de l'actual plec de prescripcions tècniques per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees de joc infantil. Així com propostes de futur que puguin anar més enllà.

3.1 El contingut i la selecció dels elements de joc

- 1) Garantir el màxim d'oportunitats pel joc.
- 2) Respecte a que donin resposta als interessos i dels infants i adolescents.
- 3) Ampliació de les àrees de joc per a adolescents.
- 4) Les famílies i els adults tenen una visió del joc que limita les possibilitats de diversificació i millora de les àrees de joc.
- 5) Accessibilitat sigui compatible amb l'ampliació de les oportunitats pel joc.
- 6) Normativa i seguretat limitadores de la diversificació del joc.
- 7) Manca d'espai.
- 8) Pressupost per a l'adequació de l'espai en detriment dels elements de joc.
- 9) La planificació al servei d'una millor diversificació i oportunitats pel joc.
- 10) Més interdisciplinarietat de l'equip de visites
- 11) Procés de licitació pot esdevenir un impediment per a garantir els criteris de disseny inicials respecte a la qualitat i varietat dels elements de joc.

1) Garantir el màxim d'oportunitats per al joc

Cal poder dissenyar de quines infraestructures de joc es composarà l'àrea coneixent molt bé quins elements estimularan el joc de l'infant. Els proveïdors d'estructures lúdiques tenen propostes molt potents i fetes amb criteris de qualitat i jugabilitat. En el mercat hi ha molta varietat i cal saber escollir, tan per qualitat com per tipologia de joc que volem instal·lar. És

en aquest procés de selecció en el que és molt important saber perquè triem una cosa davant d'una altra.

Per poder triar cal tenir informació prèvia. Els responsables de la remodelació dels parcs i els projectistes tenen informació sobre:

- La qualitat de la marca (durabilitat)
- El preu de l'element
- La relació qualitat/preu
- Si són inclusius o no i per a quin tipus de discapacitats són "aptes". Les marques d'infraestructures lúdiques tenen catàlegs especialitzats.
- Quins beneficis obtenen els infants jugant amb aquells elements (les marques com a part de la seva estratègia de venda i per donar millor servei als compradors especifiquen quins aprenentatges fa l'infant amb aquell element)
- Així com els anys d'experiència

Però pràcticament no tenen informació sobre:

- Què necessiten els infants per a estimular la seva capacitat de jugar.
- Què els hi agrada.
- Què els hi hem de posar a l'abast per estimular-los a fer-ne ús.
- Com garantir una varietat equilibrada que permeti desenvolupar realment diferents aspectes vitals per al creixement de l'infant.

Mitjançant les orientacions fetes als projectistes durant les visites i amb reunions posteriors, s'han incorporat aquests criteris de selecció per tal de que puguin establir una tria que doni millor resposta a la diversificació del joc a les àrees de joc.

Propostes

- Generar una eina que, de forma ràpida i eficient, doni recursos i orientacions als responsables de les àrees de joc (noves i a remodelar) i als dissenyadors, per tal de que aquestes incorporin la mirada d'infant.
- Incorporar en el plec de prescripcions tècniques requisits que donin resposta a criteris de jugabilitat a l'hora de seleccionar els elements de joc.

2) Donar resposta als interessos i dels infants i adolescents

Fins ara no es dissenya des d'aquesta mirada, ni a nivell general pensant en el joc dels nens i les nenes, ni tenint en compte les propostes o les necessitats dels infants del territori proper.

La primera a qüestió ja s'hi està posant **solució incorporant l'assessorament de l'IIAB i la creació d'una guia de criteris que aporti la perspectiva de dret dels infants per afavorir el Dret al Joc a l'espai públic**. Respecte la segona, cal buscar estratègies per a poder incorporar les demandes o necessitats dels infants del territori proper.

El temps del que disposa per a fer el disseny el projectista és clau perquè es puguin incorporar informacions rellevants que permetin adequar al màxim a les necessitats de la zona.

En les visites hem incorporat el concepte de poder dissenyar l'espai tenint en compte:

- Altres recursos que tenen a l'abast els infants a la zona (altres àrees de joc properes, parcs, espais naturals com la platja)
- Quins equipaments hi ha: escoles, escoles d'educació especial, equipaments per a la infància (Casals Infantils, ludoteques, esplais)
- O consultar al districte la població de la zona (continuen havent infants a la zona? La població s'ha envellit??)

Propostes

- Incorporar criteris d'anàlisi de l'entorn proper com a part del procés.
- Cal incorporar mesures i crear les condicions necessàries per a poder fer un disseny de l'àrea de joc, tant en la remodelació com en les noves, que s'adeqüi més i millor a les necessitats i demandes del territori.

3) Manca d'àrees per a adolescents.

Les àrees de joc en general només estan previstes per a infants de 0 a 12 anys. A Barcelona hi ha alguna àrea dedicada a infants de més de 12 anys, però en les 40 àrees que cal remodelar no. Les propostes per adolescents no han estat contemplades en aquesta visita.

Propostes

- Cal incorporar a la ciutat espais amb propostes de joc, d'espai de trobada, de la pràctica de jocs esportius, etc. Pensats per a adolescents. En el concepte de Barcelona Ciutat Jugable cal ampliar la franja d'edat quan pensem en el joc.

4) Les famílies i els adults tenen una visió del joc que limita les possibilitats de diversificació i millora de les àrees de joc.

A continuació presentem un seguit de factors que influeixen a l'hora de dissenyar les àrees de joc i que donen resposta a la visió que tenen la majoria de famílies sobre el joc. Aquestes observacions estan recollides a partir del que l'equip de visites ha compartit amb nosaltres sobre les queixes dels IRIS, les demandes dels ciutadans que arriben a través dels Districtes i amb les intervencions i peticions que entre 3 i 4 veïns i veïnes ens han fet durant les visites.

- Poca tolerància al risc
- Buscar la tranquil·litat i la comoditat de l'adult versus els beneficis d'autonomia de l'infant. Espais tancats, portes amb tanca, espais amb poca llibertat de moviment per part dels infants.
- Manca de civisme i especialment poc respecte cap a la infància (gossos als espais de joc)
- No prioritzar les necessitats de joc dels infants, sinó altres com l'estètica (el caos forma part del joc dels infants): herba retallada, sorra a l'espai de la sorra, etc.
- Poca tolerància a que els infants s'embrutin amb la sorra, l'aigua, l'herba.... i per tant demanar cautxú com a paviment desitjat.

Propostes

- Qualsevol pla d'actuació pel que fa al canvi de paradigma en el disseny de les àrees de joc, caldrà que incorpori accions de comunicació i sensibilització i acompanyament a les famílies per tal de generar una cultura del joc més d'acord amb les necessitats dels infants.

5) **Conflicte entre criteris per al disseny**

De les visites realitzades el més destacable és que, a vegades, es produeixin incompatibilitats entre els criteris, per exemple entre inclusivitat i la creativitat o amb el contacte amb la natura o la gestió del risc.

Tenint en compte primer de tot, que l'espai està limitat pel número de metres quadrats que té, a l'hora de dissenyar la remodelació **cal prioritzar entre els diferents criteris, perquè l'espai no és suficientment gran i cal triar i descartar.**

6) **Accessibilitat sigui compatible amb l'ampliació de les oportunitats pel joc.**

- La necessitat d'instal·lar cautxú per criteris d'accessibilitat va en detriment de les oportunitats de joc amb sorra

Els paviments de sorra ofereixen un espai que augmenta les possibilitats de joc creatiu i de contacte amb la natura, però impedeixen l'accés a infants amb dificultats de mobilitat o amb cadira de rodes o als seus adults acompanyants. Per tant quan la prioritat ha sigut la inclusivitat de tota l'àrea de joc, ha calgut prioritzar el paviment de cautxú. A vegades s'ha pogut combinar l'accessibilitat amb la sorra, incorporant una zona amb sauló. En l'espai de sauló, però, només es poden instal·lar zones d'estada o zones amb elements de joc amb una caiguda inferior a 60cm.

Quan el paviment és de sorra hi ha alguns elements de joc que no és recomanable instal·lar, com per exemple les rodes giratòries, perquè la sorra malmet molt el mecanisme (tot i que hi ha proveïdors d'alta qualitat, com BDU, que tenen alguns molt ben protegits).

En el cas d'instal·lar paviment de cautxú per criteris de manteniment no es poden posar taules de sorral. El cautxú es malmet molt quan es barreja amb sorra.

- La manca d'espai no permet combinar opcions de joc per a infants amb cadira de rodes o dificultats de mobilitat i opcions de joc de repte (rocòdrom escales, barres de bomber, etc.)

Si no hi ha suficient espai, cal seleccionar pocs elements de joc i cal prioritzar entre diferents criteris. Per exemple, en el cas que es seleccioni un multijoc accessible per a cadira de rodes, difícilment incorporarà elements d'alçada, d'escalada, o d'altres habilitats motrius i per tant descartarem una tipologia de joc molt valuosa i que en un dels únics llocs on els nens i nenes la poden fer de forma lliure és l'espai públic.

Propostes

- Cal revisar les prioritats de l'Ajuntament a l'hora de destinar recursos al manteniment del paviment de cautxú, perquè hi tinguin cabuda taules de sorral.
- Cal prioritzar i garantir tots els criteris analitzant les possibilitats de joc no només de l'àrea de forma aïllada, sinó analitzant les possibilitats de l'entorn. Dos àrees de joc properes que es complementin, un espai fora de l'àrea de joc que ofereixi possibilitats de joc complementàries a les de l'àrea o analitzar les necessitats reals de la població de la zona.

7) **Normativa i seguretat limitadores de la diversificació del joc.**

Molt sovint les propostes entren en contradicció amb el plec i la normativa municipal. Barcelona té un plec de condicions molt restrictiu que va mes enllà de la norma europea en

quant a mesures de seguretat. En algunes ocasions hi ha espais de joc que estan certificats només segons la norma europea. El criteri de quins i perquè, actualment no el tenim clar. Tot i que hem vist exemples al llarg de les visites.

Propostes

- Revisar i modificar l'actual Plec de prescripcions tècniques per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees de joc, revisant els criteris de seguretat, perquè sigui més compatible amb criteris de jugabilitat i desenvolupament dels infants.

8) La manca d'espai

Quan les àrees de joc són molt petites limiten les possibilitats d'incorporar elements diversos i rics en propostes. En aquests casos cal tenir en compte què hi ha a l'entorn proper, perquè la proposta en aquesta àrea sigui complementària al que els infants es troben a prop.

Aquesta mesura afecta, sobretot el procés de disseny de noves àrees. En el procés de remodelació l'equip responsable no s'atreveix a eliminar àrees de joc, per una banda perquè té poca informació sobre la pertinença o no de fer-ho i per una altra, perquè pot ser una mesura molt poc popular entre veïns i veïnes. Només en alguna ocasió molt clara s'ha valorat la possibilitat de modificar el disseny inicial i transformar l'àrea en un espai d'exercicis per a gent gran, prèvia consulta al districte.

Propostes

- Fer un plantejament global de ciutat sobre quines possibilitats de joc a l'espai públic vol oferir Barcelona i valorar si hi tenen cabuda propostes de menys de 30 m² tal i com passa i de la forma en que es dissenyen.

9) Pressupost per a l'adequació de l'espai en detriment dels elements de joc.

El pressupost és una de les altres limitacions clares. Al mercat hi ha una gran varietat d'oferta d'estructures lúdiques i elements de joc que reuneixen el criteri de qualitat i de model que la ciutat necessita, però es necessita d'inversió inicial gran. L'obra té un pressupost pre-establert pel concurs que emet BIMSA i la previsió de costos i el nombre d'àrees que cal reformar és inamovible.

En la partida per a remodelar les àrees de joc no només estan inclosos els elements de joc, sinó que també el condicionament de l'espai: paviment, delimitació, tanca, eliminar pendents, modificar accessos per a la inclusivitat, etc. Sovint el condicionament de l'espai dona resposta a la normativa, a la certificació, a la necessitat de confortabilitat o a la demanda dels veïns (limitar l'accés als gossos, que la terra no envaeixi la resta del paviment del carrer, etc). Aquests factors són prioritaris per a l'Ajuntament i això provoca que en últim lloc quedi la dedicació de recursos econòmics per als elements de joc.

El fet de prioritzar la normativa implica la reducció de costos en els elements de joc (més cost destinat a la carcassa que el contingut)

Les limitacions pressupostàries no només afecten a la inversió inicial, sinó també a qüestions de manteniment. Com hem senyalat en paràgrafs anteriors, incorporar segons quin element de joc, per exemple canals d'aigua o estructures per jugar amb aigua i sorra, impliquen un cost de manteniment i seguretat, control d'algues i qualitat de l'aigua, neteja de les instal·lacions, reparació, etc.

Propostes

- Cal revisar les partides pressupostàries que es destinen tan en el disseny com a la remodelació dels espais de joc i revisar les prioritats. S'haurà de reflectir a la licitació amb quines partides caldrà respectar per cada concepte.
- Revisar les partides pressupostàries destinades al manteniment i valorar la seva ampliació. Cal conèixer què incorporen les partides de manteniment i analitzar la viabilitat (tan de gestió com pressupostaris) d'incorporar nous conceptes.

10) La planificació al servei d'una millor diversificació i oportunitats pel joc.

No hi ha una planificació de ciutat respecte la construcció d'àrees de joc. Les àrees de joc es construeixen de forma aïllada a la resta d'actuacions, tant del barri i com de la ciutat. A vegades formen part de la remodelació integral d'una plaça, carrer o parc, però no es dissenyen tenint en compte el que ja existeix. No donen resposta a una planificació global de ciutat.

Durant aquest fase del projecte les àrees de joc són espais ja existents i per tant, la ubicació i en general el concepte de l'àrea no es poden modificar. Paral·lelament també s'han d'emmarcar en el plec de prescripcions tècniques de l'Ajuntament de Barcelona per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees de joc infantil que actualment està vigent. Però hi ha aspectes de planificació de les àrees de joc que, igualment, podem tenir en compte en una remodelació.

Durant les visites hem introduït aspectes rellevants com la incorporació d'una mirada a l'entorn i tenir en compte les àrees de la mateixa zona d'influència. Així doncs els criteris de planificació esdevenen criteris vàlids tan per a la remodelació com per a la construcció de noves i evidentment per avançar cap el canvi de paradigma.

Propostes

- Incorporar mesures per a que la construcció de les àrees de joc, tan noves com a remodelar donin resposta a una planificació de ciutat mitjançant un procés de diagnòstic de la situació actual i buscant propostes diverses viables i aplicables a mig i llarg plaç.

11) Més interdisciplinarietat de l'equip de visites

La visita de l'espai per part d'un equip interdisciplinari i amb diferents responsabilitats a la ciutat és molt rica. En les visites realitzades no hi ha hagut presència de responsables dels Districtes. Els tècnics municipals de districte permetrien establir un nexa amb, per exemple, les necessitats del territori o la planificació d'actuacions que vagin més enllà de l'àrea de joc. Aparca bicicletes o patinets, zona d'ombra, demandes dels veïns, etc. Estem pensant en tècnics de territori que coneguin les necessitats del barri i les demandes o les problemàtiques d'aquell espai, així com les oportunitats.

Propostes

- Cal revisar la composició de l'equip que ha de visitar les àrees de joc que cal remodelar.

12) Procés de licitació pot esdevenir un impediment per a garantir els criteris de disseny inicials respecte a la qualitat i varietat dels elements de joc

El procés de remodelació de les àrees de joc és el següent

- Concurs per designar projectista: fase actual
- Concurs per designar el cap d'obra
- Concurs per a la construcció.
-

Aquesta separació de les diferents fases del procés en diferents concursos té com a conseqüència que hi hagi una gran possibilitat que els responsables de l'execució de cadascuna de les fases siguin d'empreses diferents.

No tenim constància de les dificultats que pot generar això, però sí que és cert que no hi ha un procés continu entre el disseny inicial, en el que estem intervenint; i la fase de construcció. Els projectistes (responsables del disseny) no poden indicar la referència i el proveïdor exacte de l'element de joc, sinó que descriuen quins components ha de tenir. El Constructor serà el responsable últim de la compra seguint els criteris establerts. No coneixem si això pot comportar desviacions de concepte.

Propostes

- Cal analitzar si es produeixen canvis entre el disseny inicial de l'àrea de joc i la selecció dels elements lúdics i la fase de compra i construcció de l'àrea de joc. En el cas que fos que si veure quines mesures es poden prendre.

Quadre resum de reptes i propostes

Repte	Proposta d'actuació per a les 40 àrees	Proposta de futur
Garantir al màxim les oportunitats pel joc pensant en el que els hi agrada jugar als infants o al que hem d'estimular que juguin.	Mitjançant les orientacions fetes als projectistes durant les visites i en reunions posteriors, s'han incorporat aquests criteris de selecció per tal de que puguin establir una tria que doni millor resposta a la diversificació del joc a les àrees. En aquest document recollim les orientacions necessàries.	• Cal generar una eina que, de forma ràpida i eficient, doni recursos i orientacions als responsables de les àrees de joc (noves i a remodelar) i als dissenyadors, per tal de que aquestes incorporin la visió de l'infant. • Cal incorporar en el Plec de prescripcions tècniques requisits que donin resposta a criteris de jugabilitat a l'hora de seleccionar els elements de joc.
Donar resposta als interessos dels infants i adolescents del territori.	Durant les visites en totes les nostres aportacions hem incorporat aquest concepte des d'una mirada genèrica. Les necessitats específiques de l'entorn tan sols es podran incorporar preguntant, en alguns casos, al Districte. En aquest document recollim les orientacions necessàries genèriques.	• Incorporar criteris d'anàlisi de l'entorn proper com a part del procés. • Cal incorporar mesures i crear les condicions necessàries, processos participats, incorporació de tècnics del districte a les visites, etc. per a poder fer un disseny de l'àrea de joc, tant en la remodelació com en les noves, que s'adeqüi més i millor a les necessitats i demandes del territori.

Ampliació de les àrees de joc per a adolescents.		• Cal incorporar i/o ampliar espais i/o àrees de la ciutat amb propostes de joc, espais de trobada, espais per a la pràctica de jocs esportius, etc. pensats per a adolescents.
Les famílies i els adults tenen una visió del joc que limita les possibilitats de diversificació i millora de les àrees de joc.		• Incorpori accions de comunicació, sensibilització i acompanyament a les famílies per tal de generar una cultura del joc més d'acord amb les necessitats dels infants.
Que l'accessibilitat sigui compatible amb l'ampliació de les oportunitats pel joc. La necessitat d'instal·lar cautxú per criteris d'accessibilitat va en detriment de les oportunitats de joc amb sorra La manca d'espai no permet combinar opcions de joc per a infants amb cadira de rodes o dificultats de mobilitat i opcions de joc de repte (rocòdrom escales, barres de bomber, etc.)	Hem decidit criteris de disseny tenint en les opcions de joc que els hi oferia l'entorn proper respectant al màxim el criteri d'inclusivitat.	• Cal prioritzar i garantir tots els criteris analitzant les possibilitats de joc no només de l'àrea de forma aïllada, sinó analitzant les possibilitats de l'entorn. • Cal revisar les prioritats de l'Ajuntament a l'hora de destinar recursos al manteniment.
El Plec de prescripcions tècniques municipal per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees és més restrictiu que la norma europea i limita les possibilitats de versatilitat i diversificació de les àrees de joc.	En alguns casos s'ha proposat certificar l'àrea amb la normativa europea per a poder garantir-ne el disseny actual i no ampliar les restriccions.	• Revisar i modificar l'actual Plec de prescripcions tècniques per al disseny, l'execució i la recepció de les àrees de joc, revisant els criteris de seguretat.

Manca d'espai Hi ha àrees de 30 m2 que son considerats espais de joc amb molt poques possibilitats de diversificació.	Tenir en compte què hi ha a l'entorn proper, perquè la proposta en aquesta àrea sigui complementària al que els infants es troben a prop.	• Fer un plantejament global de ciutat sobre quines possibilitats de joc a l'espai públic vol oferir Barcelona i valorar si hi tenen cabuda propostes de menys de 30 m2.
Hi ha un pressupost únic per a tota l'àrea que inclou l'adequació de l'espai i els elements de joc. Per criteris de seguretat i normativa la destinació de pressupost a l'adequació de l'espai és prioritària a la dels elements de joc. El pressupost destinat a manteniment condiona la selecció final dels elements de joc.		• Revisar les prioritats de les partides pressupostàries per a la remodelació i el disseny de les àrees de joc i que la seva distribució quedi reflectida a la licitació. • Revisar les partides pressupostàries destinades al manteniment i valorar la seva ampliació.
No hi ha una planificació de ciutat respecte la construcció d'àrees de joc.		• Incorporar mesures a mig i llarg plaç que permetin tenir una planificació de ciutat respecte les àrees de joc.
Més interdisciplinarietat de l'equip de visites No hi ha cap persona responsable dels districtes durant les visites que conegui les necessitats del territori.	En alguns casos que hem vist molt necessari s'ha acordat poder preguntar al districte sobre necessitats concretes i començar a incorporar aquest concepte.	• Cal revisar la composició de l'equip que ha de visitar les àrees de joc que cal remodelar.
Procés de licitació en 3 concursos per separat (disseny, cap d'obra i construcció) pot esdevenir un impediment per a garantir els criteris de disseny inicials respecte a la qualitat i varietat dels elements de joc	Els actuals projectistes descriuran amb el màxim detall els elements de joc seleccionats per cada àrea, tal i com diu el plec de prescripcions que regeix l'actual licitació.	• Cal analitzar si es produeixen canvis entre la selecció inicial dels elements lúdics i la fase de compra i construcció de l'àrea de joc. En el cas que fos que si veure quines mesures es poden prendre.

3.2 Espai físic de l'àrea i l'entorn

- 1) El terreny i el paviment
- 2) El verd i els elements naturals
- 3) Delimitació i tancaments
- 4) Disposició dels elements.
- 5) La confortabilitat
- 6) Accessos i itineraris

1) El Terreny i el Paviment

El paviment de sauló i sorra no es pot mantenir quan es vol fer una àrea totalment inclusiva. Tampoc quan la sorra **envaeix el paviment de fora de l'àrea**, convertint-la en perillosa per als vianants, sobretot per les persones amb dificultat de mobilitat com la gent gran. A banda, aquest fet produeix queixes amb els veïns perquè la sorra s'escampa per tot arreu, sobretot en el cas de les àrees que fan pendents.

Tot i que es poden crear sistemes per impedir la sortida de la sorra, no són efectius al 100% i encareix les obres.

Es manté el paviment de sorra, quan l'àrea és més gran de 100m². Amb aquesta mida cal que hi hagi una àrea d'estada. Aquesta es fa de sauló i això permet mantenir la sorra a la resta de l'espai.

El paviment de sauló s'utilitza quan l'àrea de joc és de sorra. En aquest tipus de paviment s'instal·len els bancs i hi poden haver elements de joc que no tinguin una possibilitat de caiguda superior a 60 cm. També es fa servir per a incorporar els fanals de llum que hi hagi a l'àrea.

Paviment de cautxú: Es renova i es manté en aquells parcs que ja en tenien i s'instal·la en els parcs que no hi pot haver sorra pels criteris establerts amb anterioritat.

Si es fa servir més d'un color és molt important que les diferents franges de color estiguin ben fusionades, sinó s'aixequen i es separen. L'opció d'afegir franges de color o similar, permet incorporar nous elements de joc i elements indicatius per a les persones amb dificultats visuals o d'orientació espacial.

Desnivells de terreny: En general s'eviten els desnivells del terreny i s'evita incorporar els talussos existents dins de les àrees de joc per temes de seguretat. Quan n'hi ha a tot l'espai, com en el parc de l'oreneta, es tanca per temes de normativa deixant les pendents a fora de la zona lúdica.

Propostes:

- Equilibrar l'ús de cautxú i de sorra i sauló a nivell de ciutat per tal de donar resposta a les diferents necessitats dels infants.
- Revisar la normativa per poder incorporar talussos, preferentment naturals o altres desnivells del terreny.
- Valorar la possibilitat de fer actuacions integrals de les àrees, quan s'hagi de renovar una àrea (com en el cas de l'Àrea del Parc de l'Oreneta) o quan se n'hagi de dissenyar una de nova, per intervenir en els talussos i fer-los que siguin útils per al joc a la vegada que s'adeqüin per a mesurar el risc que suposen. Aprofitar els desnivells del terreny.

2) El Verd i els elements naturals

Hi ha diferents tipologies de presència de verd a les àrees de joc.

- Hi ha àrees de joc en que NO n'hi ha verd i que estan envoltades totalment de ciment.
- Hi ha àrees de joc que estan envoltades de ciment, però que gaudeixen de l'ombra d'arbrat o d'algun parterre tancat proper.
- Hi ha àrees de joc que estan dins d'una àrea verda,
 - o Algunes amb més possibilitat de contacte amb la natura: Com el parc de l'Oreneta o els Jardins de Joan Brossa a Montjuïc.
 - o D'altres molt menys, perquè l'àrea verda no és massa rica en vegetació, talussos, herba, arbustos, etc.. (P ex.: *L'àrea de joc del Parc de la Trinitat, que està ubicada en un espai de sauló i arbres grans que donen molta ombra, però més que recollir fulles, jugar amb la sorra i inclús amb l'aigua de la font, els infants no tenen estímuls de verd a prop, cal sortir de la zona de barbacoes on hi ha grans explanades verdes,*) tot i que en alguns casos els infants poden.
- També hi ha àrees de joc a l'interior d'illa que tenen parterres d'herba al costat de l'àrea amb els que es pot jugar.

En quan a les possibilitats d'incorporar elements naturals i verd hi ha les **següents dificultats**:

Els responsables del verd i de les àrees de joc son dos departaments diferents: Dins de l'àrea d'ecologia urbana *la competència en la instal·lació i manteniment del verd és d'un departament diferent al de la renovació de les àrees de joc*. Són dos equips separats, per tant els espais de joc es dissenyen sense ningú d'espais verds.

Dificultats de manteniment d'una àrea verda que està dins d'una àrea de joc: Els responsables del manteniment de l'herba i l'arbrat dins de l'espai de joc, són els mateixos responsables del manteniment del verd de fora. Una dificultat que hi ha a l'hora de fer el manteniment (tallar gespa, podar, etc.) dins d'una àrea de joc, és que s'ha de fer quan no hi ha infants. Per tal de treballar, els tècnics han de tancar l'àrea i/o fer-ho quan està buida, perquè pot ser perillós per als usuaris, inclús encara que només sigui tallar gespa. Això implica més planificació i segurament una organització diferent.

Parc de la Maquinista

L'existència de verd dins de l'àrea de joc o al costat implica que hi hagi elements infraestructurals, com ara el sistema de rec, que condicionen el disseny i la instal·lació de les estructures lúdiques.

Per criteris de manteniment no es poden incorporar elements naturals, vegetació, sorra, aigua, etc. No es contempla la incorporació d'aigua en els espais com a element de joc. En aquest cas hi ha criteris de manteniment i de pressupost que prevalen per sobre de la riquesa lúdica d'aquest element. Al mercat hi ha instal·lacions (canals, circuits, preses, bombes, etc.) que permeten el joc d'experimentació, amb aigua, però requereixen d'unes tasques de revisió i control específiques i diferents a les dels altres elements.

Per criteris d'accessibilitat el paviment no pot ser de sorra: descrit en l'apartat de terreny i paviment.

La naturalització dels espais verds una oportunitat pel joc: Un tema molt interessant és com s'estan creant àrees verdes naturalitzades dins de la ciutat, en les que s'intervé menys i permet que el paisatge i l'espai sigui molt més ric en espècies, colors, formes, textures, aquest és un element molt interessant en els espais en els que al costat d'una àrea de joc hi havia una àrea verda.

Propostes:

- Naturalitzar les àrees de joc amb jocs de fusta quan no hi hagi una altra possibilitat d'incorporació d'elements naturals i prioritzar-los en aquelles zones on el paisatge es majoritàriament de ciment. és ara per ara l'opció més viable. Sovint aquests materials s'utilitzen en espais en els que el verd és més present. (a Montjuic, al parc de l'Oreneta al parc de Diagonal Mar) per un criteri d'harmonia amb l'entorn. Però en les visites i els projectes que es remodelaran el 2018, hem incorporat la idea de poder fer servir elements de fusta en espais en els que no hi ha cap tipus de contacte amb elements naturals.
- Cal estudiar quins canvis cal fer per tal d'integrar en el disseny de les àrees de joc, la incorporació del verd.
- Revisar els criteris d'instal·lació dels jocs de fusta.
- Cal estudiar la viabilitat d'incorporació de jocs amb aigua a algunes àrees de la ciutat analitzant quins recursos de manteniment, seguretat, de salut, etc. són necessaris.

3) Delimitació i tancament:

El tancaments s'instal·len per:

- Compliment amb la normativa establerta que dóna resposta a qüestions de seguretat.
- A la demanda de la població de tancar les àrees de joc per a augmentar la sensació de seguretat mentre els infants juguen i suplir el control dels adults a partir d'una tanca.
- A la necessitat de posar mesures per l' incivisme: gossos que entren a espais de joc, principalment.

En quant els materials que es podrien utilitzar per a fer delimitacions, la normativa és molt restrictiva i només es certifica l'àrea si el que s'instal·la és una tanca. Quan es vol una tanca resistent (que redueixen els efectes del vandalisme) es posa la tanca Ronda que són cilindres metàl·lics posats a uns centímetres l'un de l'altre.

Tanca Ronda (Pl/Lesseps)

Les tanques de fusta que utilitzen materials naturals són una alternativa que s'utilitza a moltes de les àrees. Queda descartat l'ús d'altres sistemes naturals com arbustos, talussos, etc.

Propostes

- Revisar la normativa respecte els criteris d'instal·lació del tipus de tanca i l'alçada d'aquesta ajustant-la més a la normativa europea i revisant el caràcter tant restrictiu amb el que està feta actualment.
- Incorporar actuacions per a la sensibilització, acompanyament de les famílies respecte la gestió del risc i l'autonomia dels infants.
- Fer campanyes agressives per lluitar contra l'incivisme, específicament dels amos dels gossos.

4) Disposició dels elements:

En quan a la disposició dels elements principalment cal seguir la normativa de seguretat. Cada element de joc ha d'estar a 1,5m mínim de qualsevol altre element i en alguns casos a més. Aquest factor, juntament amb els m2 de l'espai condicionen el número d'elements que es poden instal·lar.

Per una altra banda cal tenir present temes d'accessibilitat i de paviment a l'hora de disposar els elements de joc inclusivius. Quan tot el terra és de cautxú hi ha més llibertat de disposició, quan es combina sauló i sorra cal posar els jocs inclusivius perquè es pugui accedir des del sauló.

Els arbres i els fanals condicionen el disseny de l'espai i la disposició dels elements. Per complir normativa on hi ha arbres i fanals s'intenta posar sauló.

Seguint aquests criteris, per a la resta hi ha llibertat de situar els elements incorporant criteris de funcionalitat i d'ús de l'espai per part dels infants.

5) La confortabilitat:

L'únic element de confortabilitat en el que es te competències en el moment del disseny de l'àrea de joc son les zones d'estada, que únicament estan pensades pels adults acompanyants.

Les zones d'estada només estan pensades pels adults acompanyants: Les zones per seure estan presents dins de l'àrea (per normativa, quan és de 150m2 o més) o fora de l'àrea. Quan estan dins de l'àrea responen principalment l'objectiu de facilitar que els adults acompanyants tinguin un espai per seure i "vigilar" als infants en un lloc que els permet estar a prop dels nens i les nenes mentre juguen.

Són especialment rellevants aquests espais per a les persones grans acompanyants o per a les persones amb dificultats de moviment.

No estan pensats per als infants, sobretot els més petits.

Propostes

- Cal tenir més present les àrees de descans també per als infants, taules de pícnic petites, etc. Les taules de pícnic grans tenen la dificultat que ocupen molt d'espai i de moment no és un element que es valori d'incorporar-hi.

Per criteris de manteniment les fonts i les papereres han d'estar fora de l'àrea de joc.

Tots les àrees de joc poden tenir una font **d'aigua**, però aquesta ha d'estar fora de l'àrea de joc, fora de la tanca i això no facilita l'autonomia als infants a l'hora d'anar a beure ni d'incorporar-la en el joc.

El tipus de bancs que s'han d'utilitzar, principalment, per temes d'inclusivitat, són bancs amb reposa braços. A vegades hi ha elements arquitectònics en forma de banc que fan el servei i que es deixen.

Les papereres per mantenir net l'espai han d'estar fora de les àrees de joc, essent un impediment per a facilitar l'autonomia dels infants, sobretot dels més petits, que haurien de sortir de l'espai tancat per anar a tirar un paper o fer-ho a través de la tanca. El motiu d'aquesta disposició de les papereres és actualment , per temes de manteniment. Si estan dins de les àrees de joc, les persones encarregades de buidar-les no se'n fan responsables i actualment no està incorporat en les tasques de manteniment del contracte actual que parcs i jardins fa amb l'empresa perquè es buidin les papereres.

A nivell de sostenibilitat, a l'igual que la resta de la ciutat, les papereres no incorporen les possibilitats de reciclatge.

Propostes

- A curt plaç, com a mínim intentar posar les papereres al costat de la tanca de forma que els infants les puguin fer servir des de dins si aquestes no poden estar dins de l'àrea.

- Revisar els criteris d'instal·lació de fonts i papereres.
- Cal revisar les tasques de manteniment i que incorporin el buidat de les papereres així com la possibilitat de que es pugui reciclar.

La instal·lació dels elements que permetin tenir ombra a l'espai no son competència de l'equip encarregat de la remodelació de l'àrea.

Aquest és el tema amb pitjors resultats després de la primera visita i exploració a les 40 àrees. Amb l'actual sistema de remodelació no es contempla els elements d'ombra. L'única possibilitat per part dels projectistes és buscar elements de joc (quan es pugui) que incorporin sostres i elements d'ombra integrats (per exemple, teuladetes mes grans).

És competència del districte instal·lar sistemes d'ombreig, carpes o similar, quan no hi ha arbrat o els edificis propers no fan ombra.

La presència o no d'arbres depèn del disseny de tot l'espai, de si la plaça o el carrer tenen arbres, de si s'està dins d'un parc, etc. No ho han expressat, però intuïm que la disposició dels arbres en relació a l'espai de joc és fortuïta i no dona resposta a les necessitats d'ombra a l'espai de joc, sinó a d'altres criteris.

En els mesos de més calor és impossible poder jugar a les àrees de joc que no tenen ombra abans de les 19h. Això provoca que l'espai deixi de ser útil per al joc i per tant no garanteix el dret al joc als infants de la ciutat, per molt que l'àrea compleixi tots els altres requisits.

Propostes

- Cal estudiar com s'incorporen elements per fer ombra en el disseny dels espais, ja que estem en un territori en el que pràcticament 6 mesos a l'any fa molt de sol.

II·luminació:

No hem observat aquest aspecte, però en tot cas, a l'igual que en el cas dels arbres, és responsabilitat d'un departament de l'Ajuntament diferent al dels responsables de la remodelació de l'àrea de joc. I qualsevol actuació respecte aquest tema caldria comptar amb l'equip d'enllumenat públic.

6) Accessos i itineraris.

Durant les visites només s'ha analitzat l'entorn de joc des de la perspectiva d'accessibilitat, però només de la pròpia àrea. **De nou la intervenció en l'entorn no està contemplat en el procés de remodelació de les àrees de joc.** Hi ha la possibilitat, a mode de recomanació, que es presenti al districte algun informe o suggeriment de transformacions necessàries de l'entorn.

De nou, aquest fet és reflex del disseny urbà que ha prevalgut a la ciutat, en el que el joc no està integrat, sinó reclòs en uns espais determinats i delimitats. És amb una concepció més amplia del joc a l'espai públic quan hi podrem planificar les actuacions en clau de joc de forma global. Garantint la mobilitat autònoma en l'accés, la reducció del transit rodat, etc....

Propostes

- Cal incorporar aquesta concepció en tant que l'entorn de l'àrea de joc i tota la ciutat garanteix o no el dret al joc a l'espai públic i a l'aire lliure. I prendre les mesures que siguin necessàries, com per exemple incorporar responsables d'urbanisme en les visites i reservar partides pressupostàries per si s'han de fer actuacions per a garantir el dret al joc més enllà de les àrees de joc.

Quadre resum de reptes i propostes

Repte	Proposta d'actuació per a les 40 àrees	Proposta de futur
El terreny i el paviment. - Criteris d'ús del cautxú i de la sorra. - Normativa impedeix incorporar talussos i desnivells.	S'ha equilibrat l'ús del cautxú o de la sorra mitjançant l'anàlisi del tipus de paviment que tenien les altres àrees de la zona.	• Equilibrar l'ús de cautxú i de sorra i sauló a nivell de ciutat . • Revisar la normativa actual • Valorar la possibilitat de fer actuacions integrals de les àrees per intervenir en els talussos i els desnivells i fer-los que siguin útils per al joc.
Limitacions per incorporar verd i elements naturals. - Els responsables del verd i de les àrees de joc son dos departaments diferents. - Dificultats de manteniment d'una àrea verda que està dins d'una àrea de joc - Per criteris de manteniment no es poden incorporar elements naturals, vegetació, sorra, aigua, etc.. - Per criteris d'accessibilitat el paviment no pot ser de sorra	Naturalitzar les àrees de joc amb jocs de fusta quan no hi hagi una altre possibilitat d'incorporació d'elements naturals i prioritzar-los en aquelles zones on el paisatge es majoritàriament de ciment.	• Cal estudiar quins canvis cal fer per tal d'integrar en el disseny de les àrees de joc la incorporació del verd. • Revisar els criteris d'instal·lació dels jocs de fusta. • Cal estudiar la viabilitat d'incorporació de jocs amb aigua a algunes àrees de la ciutat analitzant quins recursos de manteniment, seguretat, de salut, etc. són necessaris

Excés d'àrees delimitades mitjançant una tanca - Per normativa - Per l'hiperproteccionisme de les famílies - Per incivisme de veïns i veïnes, sobretot pel tema dels gossos.		• Revisar l'actual normativa de tancament del plec de prescripcions tècniques. • Incorporar actuacions per a la sensibilització, acompanyament de les famílies respecte la gestió del risc i l'autonomia dels infants. • Fer campanyes contundents per lluitar contra l'incivisme, específicament dels amos dels gossos.
L'únic element de confortabilitat en el que es te competències en el moment del disseny de l'àrea de joc son les zones d'estada, que únicament estan pensades pels adults acompanyants. - Per criteris de manteniment les fonts i les papereres han d'estar fora de l'àrea de joc. - La instal·lació dels elements que permetin tenir ombra a l'espai no son competència de l'equip encarregat de la remodelació de l'àrea.	Posar les papereres al costat de la tanca de forma que els infants les puguin fer servir des de dins si aquestes no poden estar dins de l'àrea. En aquells espais en els que no hi ha cap ombra seleccionar jocs que incorporin en el disseny elements d'ombra.	• Cal tenir més present les àrees de descans també per als infants. • Revisar els criteris d'instal·lació de fonts i papereres. • Cal revisar les tasques de manteniment i que incorporin el buidat de les papereres així com la possibilitat de que es pugui reciclar. • Cal estudiar com s'incorporen elements per fer ombra en el disseny dels espais.
La intervenció en l'entorn no està contemplat en el procés de remodelació de les àrees de joc	S'han analitzat elements d'accessibilitat per a poder fe alguna intervenció específica en alguna de les àrees.	• Incorporar en el canvi de paradigma el disseny de l'entorn i dels itineraris d'accés a una àrea de joc com a elements clau i indissociables per a garantir el dret al joc.

4. Aproximació al marc conceptual a partir del qual s'han fet les aportacions

4.1 Què necessiten els infants per jugar

El joc és un dret i els beneficis que jugar aporta als infants per a un desenvolupament sa és, avui en dia, indiscutible. **La manca de joc a l'aire lliure té greus conseqüències en el desenvolupament saludable dels nens i nenes i els nois i noies**, el més evident son el sedentarisme o la manca de contacte amb la natura, però també la reducció de l'estimulació cognitiva mitjançant el lliure moviment o l'establiment de les relacions positives a l'espai públic. Així doncs, jugar és una necessitat vital. Mitjançant el joc, els infants aprenen un munt de coses de forma significativa però els infants no juguen per aprendre, ho fan de manera implícita. Juguen per què és una activitat **lliure, gratuïta** (no esperen res a canvi) i **plaent**, sempre volem tornar a jugar perquè es diverteixen fent-ho. **Els nens i nenes són feliços jugant**. Quin paper tenim els adults (pares, mares, mestres, educadors/es...)? I quines obligacions tenen les administracions públiques? (responsables de la política pública, càrrecs polítics, gerents, tècnics, etc...) ? **el d'afavorir les condicions pel joc**.

Els factors que determinen un entorn òptim de joc segons Nacions Unides en la seva Observació General nº 17 sobre el dret de l'infant al descans, al lleure, al joc i a les activitats d'oci, la vida cultural i les arts (article 31) son:

- ✓ Estar lliures d'estrés
- ✓ Estar lliures d'exclusió social, prejudicis o discriminació
- ✓ Tenir un entorn en que estiguin protegits de mals o violència social.
- ✓ Tenir un entorn suficientment lliure de contaminació, tràfic o altres perills físics que puguin circular lliurement i de forma segura dins del seu barri.
- ✓ Gaudir d'un descans adequat a la seva edat i el seu desenvolupament.
- ✓ Disposar de temps lliure sense activitats imposades de cap tipus
- ✓ Contar amb un temps i un espai per jugar accessible sense control ni gestió dels adults.
- ✓ Contar amb espai i oportunitats per a jugar a l'aire lliure, no acompanyats, en un entorn físic divers i estimulants i amb fàcil accés a adults que els ajudin quan sigui necessari.

Els infants, per poder desenvolupar lliurement el seu joc, necessiten **espai, temps i autonomia**. Hem de proporcionar-los espais enriquits de possibilitats per gaudir i aprendre, **materials variats**, riscs en estímuls i **companys i companyes per jugar** i compartir experiències.

1) Espais

Els adults, però, hem decidit que a l'espai públic hi ha espais per jugar i altres que no ho són. Hem de trencar amb aquest concepte que va en contra de la naturalesa de la infància.

Els diferents tipus d'espais, així com els elements infraestructurals, permeten que es desenvolupi un tipus de joc o un altre. Com més divers és el joc, més ric és l'aprenentatge.

De la mateixa manera que la varietat en les joguines, hem de pensar en la diversitat d'espais. En aquest document ens centrem en els espais públics exteriors i en aquesta primera versió, concretament, en les àrees de joc infantil. Però estem segurs que sempre els hem dissenyat pensant en la infància i en la garantia del dret al joc?

Així doncs les àrees de joc les concebrem com un recurs més que posem a l'abast dels infants i adolescents per a afavorir el joc, però no pot ser l'únic espai.

2) Temps

Tal com diu Nacions Unides en L'observació general nº 17 del comitè dels drets dels infants, nombrosos infants viuen les creixents exigències que redueixen el temps disponible per poder gaudir del dret al joc i al lleure.

La manca de temps per al joc és un dels principals obstacles que els infants i adolescents d'avui dia tenen per a poder jugar.

Si reconeixem des de diverses disciplines, la psicologia, la neurologia, la pedagogia, la salut, la seva importància, per què no deixem que els infants i adolescents li dediquin temps?

El disseny del les àrees de joc no té incidència directa en poder oferir als infants temps per al joc, però sí que unes propostes atractives, de qualitat, en les que s'hi dediquin recursos, informaran a la ciutadania de la importància que té per la ciutat aquesta activitat lúdica.

3) Autonomia

Per exercir el seu dret al joc, cal garantir el màxim d'autonomia als infants. El joc és una activitat lliure i l'infant l'ha de poder desenvolupar de forma autònoma. Decidir quan, com i amb qui jugar forma part de l'exercici d'aquest Dret.

En la societat actual la seguretat i la confusió entre benestar i absència de responsabilitats per part dels infants ha anat en detriment del desenvolupament de la seva autonomia. L'estructura de les ciutats, en les que l'ordre de prioritats està invertit i el trànsit de cotxes passa per damunt dels vianants, tampoc afavoreix la construcció d'un espai públic més amable per als nens i nenes i afavoridor del lliure moviment sense supervisió adulta. Per tant, per accedir al joc a l'espai públic els infants depenen dels adults.

La limitació de l'autonomia no recau només en la impossibilitat de desplaçar-se cap a un espai on es vulgui jugar, sinó també en **la llibertat de poder experimentar amb els propis límits**. Quan els infants es proven a si mateixos a l'hora d'enfilar-se al tobogan o per un rocòdrom, estan valorant i validant les seves pròpies possibilitats i la seva pròpia imatge. Gràcies a aquestes experiències arriscades, els infants conqueriran el seu propi cos, coneixeran les seves pròpies capacitats i seran capaços de respectar-se, respectar i fer-se respectar. La gestió del risc suposa la conquesta de l'autoconeixement, de l'autonomia i de la independència.

4) Companyia pel joc

L'Ésser humà és sociable per naturalesa i necessita del contacte amb els altres. És cert que els infants poden jugar de forma individual, però també necessiten d'altres nens i nenes.

El joc col·lectiu esdevé un element clau per a establir les bases per a construir comunitats que conviuen de forma harmoniosa i respectuosa. Fomentant-ne el desenvolupament d'una vida comunitària enriquida, saludable i cívica.

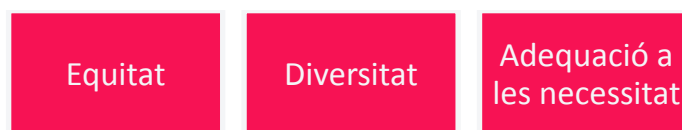
5) Materials

Tot i que la principal eina pel joc està en la ment dels infants, hi ha objectes, infraestructures i elements que faciliten, estimulen, motiven i enriqueixen el joc. Estem parlant de les joguines i en el cas del joc a l'exterior, sobretot, també de les estructures per al joc.

4.2 Quines dificultats hi ha actualment per a poder garantir el dret al joc a l'espai públic

- Les àrees de joc són molt estandarditzades i homogeneïtzades, on es prioritza la seguretat i el manteniment per sobre del joc lliure i creatiu i d'exploració necessària. "Pensats per a la tranquil·litat dels adults".
- Hi ha molt pocs espais pel joc i en general, espais a la ciutat, que ofereixin contacte amb la natura i elements naturals.
- Els horaris dels infants i adolescents són excessivament estructurats i tenen manca de temps lliure, entre d'altres, per exigències d'èxit escolar.
- Hi ha un escàs reconeixement social de la importància del joc i del temps lliure.
- Hi ha un creixent hiperproteccionisme per part dels adults.
- Hi ha resistència a l'ús de l'espai públic pels infants.
- Els infants amb discapacitat no tenen garantits suficients espais adequats a les seves necessitats: segons la informació facilitada al Síndic pel mateix consistori, la ciutat de Barcelona actualment té 859 àrees de joc infantils. D'aquestes, només un 1,16% (10) són totalment accessibles i amb instal·lacions i jocs adaptats. El 26% (188) tenen el paviment de cautxú, que permet l'accés de cadira de rodes, però manquen de jocs inclusius.

4.3 Criteris per a la planificació de les àrees de joc

La concepció del joc a l'espai públic i més concretament de les àrees de joc, ha de donar resposta a uns criteris globals de ciutat. La planificació per al disseny ha de ser el resultat del desplegament de les estratègies dissenyades per a fer realitat una política pública de joc a l'espai públic.

Apuntem algun dels criteris claus que creiem que haurem de posar a debat en les fases posteriors del projecte.

Equitat

Garantir l'equitat amb els espais de joc implica garantir el dret al joc de qualitat a l'espai públic, concretament a l'aire lliure; en igualtat de condicions per a tots els infants; sigui quina sigui la seva condició física, econòmica, social, cultural, religiosa o de gènere.

Segons el Comitè dels Drets de l'Infant de Nacions Unides en L'Observació General nº 17 sobre l'article 31 de la Convenció del dret de l'Infant diu que cal tenir especial cura envers els drets de determinats grups d'infants, entre aquests, les nenes, els infants amb discapacitat, els infants que viuen en entorns pobres, els que estan reclosos en institucions penals, sanitàries o residencials, els que viuen en situacions de conflicte, els infants que han sol·licitat asil i refugi, els infants del carrer, els grups nòmades i els migrants desplaçats o interns. Els infants que pertanyen a grups minoritaris, els infants que treballen, els infants sense pares i els que estan sotmesos a grans exigències d'èxit acadèmic.

Garantir l'equitat implica primer de tot, identificar quins són els condicionants mínims que cal que tinguin els infants de la nostra ciutat i injectar recursos allà on són més necessaris.

Diversitat

La planificació d'àrees de joc de la ciutat ha de tenir en compte el factor diversitat; tant per la varietat d'espais i materials com per l'adequació a les diferents necessitats dels infants (Discapacitats, igualtat de gènere, edats, etc). En aquest cas implica posar a l'abast dels infants de la ciutat multiplicitat d'espais en els que poder jugar, que siguin diversos i proposin múltiples possibilitats : amb jocs amb elements naturals, elements de joc d'habilitat, elements de joc d'experimentació, espais per jocs amb rodes, espais per jocs esportius.

Adequació a les necessitats

L'espai públic ha de donar resposta a les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes i en, quan parlem de joc i activitat lúdica, a les necessitats dels infants i adolescents.

Des d'aquesta perspectiva cal escoltar i recollir propostes tan de forma genèrica com de forma concreta en un territori determinat.

4.4 Criteris per al disseny de les àrees de joc

En aquest apartat detallem quins són els criteris bàsics i les premisses generals sota les quals proposarem que es dissenyin les àrees de joc adequant-les al que la ciutat vol oferir als seus infants i adolescents. Són criteris preliminars que com ja hem comentat caldrà debatre'ls i aprofundir en el treball de les següents fases.

L'organització Play England és una entitat social referent a Anglaterra en la generació de coneixement per a poder incidir en la política pública en referència al Dret de l'infant al joc. Treballa conjuntament amb el govern i altres organitzacions per a desenvolupar projectes, realitzar estudis, campanyes, dinamitzar fòrums com el Children's Play Policy Forum amb l'objectiu d'augmentar la presència i el reconeixement del valor del joc, tant des d'una perspectiva de salut pública i benestar, com de medi ambient i des de qualsevol lloc en que la política pugui afectar les oportunitats de joc dels infants.

Entre les seves publicacions hi ha una guia que van editar per a donar suport al programa del govern anglès pel foment del joc. Tal i com descriuen ells, dona orientacions i criteris per a desenvolupar espais de joc que puguin oferir a infants i joves la llibertat de jugar creativament a la vegada que els hi permet experimentar el risc, el repte i l'emoció.

10 Principis de disseny. *Design for Play: A guide to creating successful play spaces. Play England*

1. Són fets 'a mida'.
2. Estan ben situats.
3. Fan ús d'elements naturals:
4. Proporcionen una àmplia gamma d'experiències de joc.
5. Hi poden accedir tant els infants discapacitats com no discapacitats.
6. Han de satisfer les necessitats de la comunitat.
7. Han de permetre que els nens de diferents edats juguin junts.
8. Han d'acumular oportunitats per experimentar el risc i el desafiament.
9. Han de ser sostenibles i s'han de poder mantenir.
10. Han de permetre el canvi i l'evolució.

Aquests principis coincideixen amb l'enfoc que fem des de l'Institut Infància i adolescència i esdevenen un punt de partida per a poder definir-ne uns de propis per la ciutat. Nosaltres incorporem també el foment de la creativitat com a un criteri també molt rellevant en la societat actual. Que permetin desenvolupar multiplicat d'accions i combinacions de propostes, que no afavoreixin un joc únic. Amb elements de joc versàtils, que permetin experimentar, que estimulin el joc simbòlic i el desenvolupament de la imaginació, que siguin bonics i atractius.

El model d'espais per al joc que la ciutat de Barcelona ha de tenir, ha de ser fruit d'un procés de treball compartit i transversal amb tots els agents del municipi. Com a punt de partida i a partir de l'Observació general nº 17 de Nacions unides sobre l'article 31, la revisió bibliogràfica i les aportacions que els infants de la ciutat han fet en diferents espais de participació, fem una proposta de model, que haurem de posar a debat i reflexió en els propers mesos.

La millor joguina segons F. Tonnucci (2015) “El juguete que yo considero mejor, perfecto, es el barro porque no es nada pero puede llegar a ser todo”

4.5 A què és important que juguin els infants i adolescents a l'aire lliure?

La principal funció de les estructures i materials de joc de les quals disposem és estimular les ganes de jugar. Així doncs caldrà conèixer a què els hi agrada jugar als infants.

Hem de tenir en compte quins són els interessos dels infants i què demanen.

A amagar-se	Enfilar-se	Fer equilibris	Embrutar-se	Construir i transportar
Explorar	Experimentar	Saltar	Sentir vertigen	Posar a prova les seves habilitats
A competir	Interpretar rols, personatges, fer com si	Expressar-se: Ballar, xerrar, fer sons....	Relacionar-se	

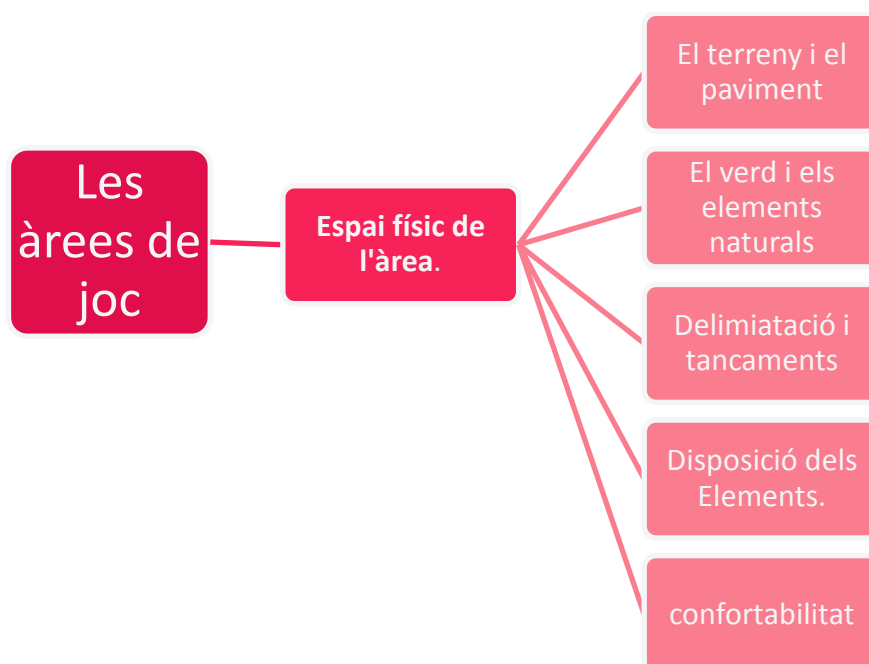
Proposta d'elements de joc que permeten fer cadascuna de les accions.

A amagar-se	Casetes, arbustos formant un tancat, estructures en les que es puguin posar a sota, tubs, elements naturals que conformen una cova.
Enfilar-se	Arbres, rocòdroms, escales, plataformes elevades, esgraons, piràmides de xarxa.
Fer equilibris	Ponts penjant de diferents tipus, barres d'equilibris, peanyes o similars formant un circuit, rodes giratòries
Embrutar-se	Sorra i aigua
Construir i transportar	Elements de construcció (jocs comercials d'exterior) o elements naturals com pedres, pals, fulles. Carretons, caixes amb rodes....
Explorar	Natura, vegetació, rierols, estanys, basses, pedres, sorra, insectes, etc.
Experimentar	Estructures d'experimentació, taules de sorra, canals d'aigua, jocs amb politges, cubells i recipients. Estructures sonores amb les que experimentar el soroll.
Saltar	Llits elàstics, estructures flexibles com xarxes, gomes, etc..
Sentir vertigen	Tobogans de diferents mides i formes (tancats, col·lectius, diferents pendents, etc. gronxadors, rodes giratòries, balancins petits i grans i de grup, tirolines
Posar a prova les seves habilitats	Qualsevol estructura de desenvolupament motriu, jocs amb baldufes, bales, io-ios, pilotes, malabars, espais per anar en bicicleta, monopatí, patinet, patins. Pistes skate. Espais per fer verticals, rodes, tombarelles. Jocs de punteria.
A competir	Pistes per a jocs esportius, elements de joc esportius.
Interpretar rols, personatges, fer com si	Espais en els que puguin haver diferents infants jugant, casetes, cuines, estructures en formes simbòliques que suggereixin vaixells, trens, cotxes...

Expressar-se amb el cos: Ballar..	Accés a WIFI i punts de llum per connectar la música. Per facilitar cantar i ballar: paviment de ciment llis, tipus amfiteatre. Elements amb efecte de mirall per a dansa urbana.
Expressió artística	Elements verticals pensats en clau de mur "lliures" per a art urbà dinàmic. estructures de pissarra. elements naturals, sorra, palets, fulles, pedres, guixos, aigua.
Relacionar-se	Espais de trobada: bancs en forma circular com en rotllana que afavoreixin la conversa en grup o altres elements de mobiliari. Taules de pícnic grans i petites, espai a terra confortables per seure (terres d'herba)

Cadascun d'aquest tipus de joc té més presència en una edat o una altra. Hi ha jocs que desapareixen, altres que prenen força i alguns que augmenten en complexitat i dificultat amb l'edat. El tipus de joc que agrada de fer als infants va relacionat amb els seus interessos i motivacions i amb el seu moment de desenvolupament

4.6 Altres elements que caracteritzen una àrea de joc:

El terreny:

El terreny és un dels primers condicionants de l'espai. Si tenim l'ocasió i el privilegi d'intervenir sobre un terreny natural, respectant la configuració de la topografia existent, serà molt afavoridor a l'hora de dissenyar l'àrea i molt més simple.

Els infants responen amb més entusiasme a les formes irregulars que a les rectilínies i uniformes, les possibilitat que pot oferir en si mateixa una àrea natural al desenvolupament dels futurs jocs és tot un aspecte a valorar. Aprofitar els desnivells, acusant o suavitzant les pendents, habilitar zones a diferents altures.

Si el terreny ens ofereix poques possibilitats, sempre hi ha l'opció d'afegir de forma artificial turonets, coves, talussos, etc. Tots aquests elements ofereixen grans estímuls per al joc, a la vegada que afavoreixen la relació de l'infant amb l'entorn (sobretot si és natural) i

l'aprenentatge d'habilitats espacials.

La dificultat principal és la de poder combinar un terreny que sigui apte per a persones amb mobilitat reduïda i per cadires de rodes i un altre que sigui multiforme i estimulante. A nivell de ciutat si planifiquem les àrees de joc tenint en compte les possibilitats de l'entorn proper, permetrà prioritzar un tipus de model o un altre, garantint-ne que en una mateixa zona d'influència hi hagi ambdós tipus de propostes.

El paviment

El mateix passa amb el tipus de paviment. La normativa indica que a una caiguda de més de 60 cm ha d'anar un terra amortiguador, aquest pot ser de sorra o de cautxú.

Les demandes d'espais "segurs" i nets i la necessitat de fer parcs accessibles han portat a un ús estès del cautxú. Hi ha estudis que desmenteixen la seva capacitat esmorteïdora de cops versus les que tenen altres paviments més naturals; i per una altra banda nombrosos professionals destaquen la riquesa que aporta el joc amb elements naturals. Però de la mateixa manera que un terreny multiforme impedeix la mobilitat d'alguns infants i dels seus acompanyants adults que tinguin dificultats motores, els terres amortiguadors amb elements naturals com la sorra, no permeten el pas amb cadira de rodes.

Sigui amb un tipus de terra o un altre, les combinacions de textures i colors en un paviment per aconseguir un determinat efecte tant informatiu com estètic, poden ser molt suggeridors per als infants. Podem fer servir aquest recurs per aportar informació, el pas d'una zona de joc a una altra, les zones de descans, etc. A més els canvis de textures en un recorregut poden ser detectades pels infants cecs i inclús els colors vius ajuden a la identificació de llocs d'infants amb dificultats visuals.

El verd i els elements naturals

La vegetació és un element valuósíssim en qualsevol espai, en les àrees de joc té valor, tant des del punt de vista ambiental, com estètic, com funcional (ombra en el cas dels arbres), com lúdic.

Tant les plantes, els arbres, l'herba o els arbustos com la sorra, les pedres o l'aigua, permeten als infants està en contacte amb textures, olors, formes, mides tactes molt diversos i inclús la possibilitat de veure petits insectes, rèptils o ocells. I desenvolupar una activitat experimental i exploratòria.

L'aigua és un element que els infants aprecien molt, sobretot si la poden incloure en els seus jocs. L'experiència de jocs amb aigua està molt limitada, sobretot en entorns urbans. En la mesura d'allò que sigui possible hem de conservar i integrar la presència de l'aigua.

Delimitació i tancament

Indicar els límits de l'àrea de joc és necessari quan cal per motius de seguretat i normatius. També és recomanable per motius funcionals: per exemple, en el cas dels més menuts, que els facilita la seva orientació espacial i ubicació en l'espai.

Aquesta senyalització es pot fer en diferents graus i formats. Quan cal prioritzar la seguretat, imprescindiblement caldrà posar tanques, així com quan calgui respectar la normativa establerta (p.e. a Barcelona les àrees de joc d'infants de 0-6 anys han d'estar tancades). Però, si no, podem utilitzar altres elements com mobiliari urbà, canvis de paviment, elements arquitectònic o vegetació.

Hem de tenir en compte, però, que és molt més atractiu i flexible que l'espai de joc no tingui límits concrets que permetin sortir d'ells i sigui fàcil passar d'una zona de joc a una altra.

Disposició dels elements

En una àrea de joc actualment hi ha dos tipus d'elements infraestructurals, les estructures lúdiques i el mobiliari urbà, com els bancs, la il·luminació, les papereres, les fonts, etc.

Pel que fa a les estructures lúdiques cal fer una classificació prèvia: del tipus d'activitats que suggereixen, de la proposta de joc, segons l'edat, el moviment que fan, l'accessibilitat, etc. Aquesta classificació ens ha de permetre poder distribuir els elements en l'àrea juntament amb el respecte als criteris de seguretat. Hem de realitzar les relacions espacials segons els criteris de funció, d'ús i d'accessibilitat i també del clima i l'orientació (tobogans orientats al nord o nord-oest, per impedir cremades, aprofitar el màxim les ombres, etc.)

Podem diferenciar els espais de joc d'experimentació dels de joc mogut o dels de joc més tranquil. Aquestes últimes poden estar ubicades a prop de les zones de descans de l'àrea.

La diferenciació per edats ajuda a poder facilitar la convivència en el parc i la seguretat dels més petits. Però no s'ha d'impedir que hi hagi relacions intergeneracionals, tant interessants en els espais públics compartits.

Els infants han d'identificar bé on es situa cada zona i el tipus de joc que es pot fer en elles. A vegades hi ha jocs incompatibles entre si, per exemple córrer a prop dels gronxadors. O els jocs de xutar la pilota al costat d'un multijocs.

Aquests límits han de ser visibles però preferiblement amb canvis de paviment, formes, etc.. o tanques poc "agressiva", depenent dels m2. No ha de parcel·lar en excés l'espai de joc perquè els infants puguin interactuar fàcilment d'un lloc a l'altre.

La confortabilitat: ombra, aigua, descans.

Els espais de joc requereixen que siguin confortables i agradables per a la seva estança i per al joc. Preveure l'ombra per a les estacions de més sol, però també incorporar zones de descans per a adults i petits, punts d'aigua potable, papereres que permetin mantenir net l'espai, millor si permeten el reciclatge. Bona il·luminació per garantir una percepció de seguretat i confort.

Accessos i itineraris

Per poder gaudir de les àrees de joc és necessari que els itineraris i els accessos estiguin adaptats tant a les necessitats dels infants amb discapacitat, com als adults amb discapacitat que acompanyen als nens i nenes jugar. El criteri d'accessibilitat també ha de permetre la possibilitat del desplaçament autònoms per part de tots els infants i adolescents.

Cal generar itineraris i camins al voltant de l'àrea de joc que permetin que els nens i nenes i els nois i noies puguin accedir amb el màxim d'autonomia sense la necessitat d'un adult que els acompanyi. I facilitar l'accés a tota la família des de les vivendes properes, des d'altres equipaments, des del centre educatiu, etc. creant espais amables pels que passejar i moure's.

La reducció de la circulació i de la velocitat dels vehicles, els camins peatonals, la incorporació dels criteris d'accessibilitat que siguin necessaris, tan per a persones amb dificultats de mobilitat, com per a persones amb dificultats de visió, o els cotxets dels nadons, etc. Com també senyalètica que orienti als infants, són alguns dels criteris claus que la ciutat haurà d'aplicar.

L'Institut Municipal de Discapacitats aportarà criteris per establir com ha de ser el disseny.

Seguint els criteris d'accessibilitat, un itinerari, una instal·lació o un espai pot ser: les condicions

5. Annexes

Equip de visites

Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat Ecologia i Serveis Urbans

Jaume Tallardà

Projectistes:

Ingenieria y Contrucciones Catalonia, S.L. (ICC)

Paula Loaiza

miguel.angel@iccsl.net

kevin@iccsl.net

IMD

Guillermo Hurtado

BIMSA

Josep Casellas Carreras. Assistència Tècnica

Departament de Gestió Territorial - BIM/SA

Institut Infància i Adolescència de Barcelona

Emma Cortés. Investigadora - col·laboradora

Àrees de joc i planning de visites

núm.	CODI	UBICACIO	DESCRIPCIO DE LES FEINES	JOC	PAVIMENT	ENCINTAT	TANCA	MOBILIARI	PAVIMENT ACTUAL	CARACTERISTICA DE LA NOVA	PRESSUPOST AP.
1	0020	VIA TRAJANA- BINEFAR	Remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
2	0056	PARC DEL CLOT A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
3	0093	PARC DE CARLES I A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
4	0094	RAMBLA PRIM-LLULL-PALLARS A-1	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
5	0125	PRIM (BINEFAR-SANTANDER) A1	Remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
6	0125	PRIM (BINEFAR-SANTANDER) A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
7	0146	LA PAU C.V. PL. DE LA CULTURA A1	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
8	0146	LA PAU C.V. PL. DE LA CULTURA A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
9	0238	PARC DIAGONAL MAR A1	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
10	0238	PARC DIAGONAL MAR A3	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		80.000 €
11	0238	PARC DIAGONAL MAR A4	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		80.000 €
12	0252	JARDINS DE JAIME GIL DE BIEDMA	Remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
13	0256	JARDINS D'ADA BAIRON	Remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
14	1051	PL. SANT MIQUEL	remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
15	1071	PL. SALVADOR SEGUI	Remodelació parcial		X				CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	35.000 €
16	3224	JARDINS DE JOAN BROSSA A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
17	3224	JARDINS DE JOAN BROSSA A3	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
18	3250	ELS CIMS DE MONTJUIC A2	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
19	5024	PARC DE L'ORENETA A4	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
20	5162	JARDINS JOAN LLARCH	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
21	6088	JARDINS DE LA TAIXONERA	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
22	7064	FONT DEL ROURE	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
23	7178	PLAÇA LES MASIES	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
24	8011	PARC DE CANYELLAS A1	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
25	8030	TORRE LLOBETA	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	30.000 €
26	8043	PL. NOU PINS A1	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		20.000 €
27	8043	PL. NOU PINS A2	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		30.000 €
28	8070	GUINEUETA, C. V. Caçador-Valldaura-Gasela-Izard	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		30.000 €
29	8090	GUINEUETA-VALLDAURA-ISARD	Remodelació parcial				X		SORRA	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	30.000 €
30	8104	CIUTAT MERIDIANA (COSTABONA 18 MERCAT)	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
31	8177	CIUTAT MERIDIANA, VALLCIVERA, 49	Remodelació parcial	X			X		SORRA		25.000 €
32	8193	ANDREU NIN - VALLDAURA, PG. _INTERIOR	Remodelació parcial	X	X	X	X	X	SORRA		25.000 €
33	8196	PARC APOLO	Remodelació Integral	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
34	8197	PL. PRIMER DE MAIG	Remodelació parcial				X		CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	15.000 €
35	8205	VALLCIVERA PARKING	Remodelació Integral	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
36	9022	MONTSERRAT ROCA I BALTÀ	Remodelació Integral	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
37	9120	PARC DE LA TRINITAT A2	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
38	9192	PARC DE LA MAQUINISTA	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		90.000 €
39	9198	PALOMAR-FERNANDO PESOA-VALENTIN IGLESIAS	Remodelació total	X	X	X	X	X	SORRA		60.000 €
40	9221	PL. HISPANO SUIZA	Remodelació total	X	X	X	X	X	CAUTXÚ	FER DE CAUTXÚ INCLUSIVA	60.000 €
											2.170.000 €

Pg. de la Vall d'Hebron, 171
Campus Mundet (UB)
Edifici del Teatre
08035 Barcelona

T 93 467 54 27
Twitter: @InsInfancia
InstitutInfancia.cat